

VARSTVO SADNEGA DREVJA

Rastna doba sadnih dreves se postopoma zaključuje. Ob odpadanju listja na poganjkih nastajajo številne majhne rane, ki predstavljajo vdorna mesta za različne povzročitelje glivičnih in bakterijskih bolezni. Okužbe večinoma preprečujemo z uporabo bakrovih pripravkov, uporaba fungicidov pa vpliva tudi na zmanjšanje infekcijskega potenciala povzročiteljev bolezni v naslednjem letu. Ta ukrep je zato v letošnji jeseni še posebej priporočljivo opraviti v nasadih kjer morda zaradi pričakovane manjše količine pridelka, varstvo pred boleznimi ni bilo vselej dosledno opravljeno in so bile okužbe listja pogostejše, tudi zaradi relativno ugodnih vremenskih razmer za njihovo širjenje. Za pospešitev razgradnje listja lahko pri škropljenju z bakrom v škropilno brozgo dodate ureo v 2 – 4 % koncentraciji. Po odpadanju listja je to priporočljivo odstraniti iz nasada ali pa z mulčenjem dodatno pospešiti njegov razkroj, da zmanjšamo potencial ohranjanja povzročiteljev bolezni na rastlinskih ostankih in preprečimo okužbe v prihodnjem letu.

Pečkarji

Ob odpadanju listja je nasade priporočljivo poškropiti z enim od registriranih bakrovih pripravkov kot je **Cuprablau Z 35 WG**, **Cuprablau Z 35 WP** ali **Nordox 75 WG**. Uporaba bakra namreč v tem času zmanjšuje možnost okužb lesa z različnimi povzročitelji glivičnih in bakterijskih bolezni kot so **jablanov rak**, **gniloba koreninskega vratu** in **hrušev ožig**.

Za zatiranje prezimujočih ličink **jabolčnega zavijača** je v tem času možno opraviti zatiranje z biotičnim pripravkom **Nemapom** (*Steinernema feltiae*). Gre za pripravek na osnovi entomopatogenih ogorčic (nematod), ki parazitirajo in ubijejo ličinke jabolčnega in drugih zavijačev. Ker pripravek temelji na živih organizmih je za njegovo učinkovitost nujno, da škropljenje opravimo v kar se da optimalnih razmerah za ogorčice. Škropljenje mora biti opravljeno z velikimi šobami, z veliko količino vode pred ali med več dnevnimi padavinami v času, ko so dnevne temperature še nad 8°C in nočne ne padejo pod ledišče. Ukrep je še posebej primeren tudi za ekološke sadovnjake, kjer je na voljo manj učinkovitih insekticidov za zatiranje omenjenega škodljivca.

Koščičarji

Za zatiranje povzročiteljev listnih bolezni kot je **listna luknjičavost koščičarjev**, **češnjeva in češpljeva listna pegavost** ter nekaterih **bolezni lesa** (breskov rak in ožig breskove skorje) lahko uporabite pripravek **Delan 700 WG**. Za varstvo pred naštetimi boleznimi so registrirani tudi bakrovi fungicidi kot

Slika 1: Razjede na deblu jablane so posledica okužbe z jablanovim rakom (foto arhiv KIS)

so **Badge WG, Cuprablau Z 35 WP / WG** ali **Nordox** in so dovoljeni za uporabo na različnih koščičastih sadnih vrstah.

Slika 2: Na zmanjšanje pojava glivičnih bolezni na listih koščičarjev v prihodnjem letu lahko vplivamo že s škropljenjem v jesenskem času. (foto arhiv KIS)

Lupinarji

V nasadih lesk in orehov je ob zaključku odpadanja listja priporočljivo opraviti škropljenje za zatiranje različnih **bolezni na listju**, ki jih povzročajo glive iz rodov *Alternaria* in *Gleosporium* ter bakterijski povzročitelji *Xanthomonas* sp. in *Pseudomonas* sp. Uporabite lahko bakrove pripravke kot so **Cuprablau Z 35 WG, Cuprablau Z 50 WP, Cuproxat, Champion 50 WG** ali **Champ formula 2 FLO**. Slednji je dovoljen tudi za zatiranje kostanjevega raka in drugih bolezni lesa na kostanju.

Škropljenje z bakrovimi pripravki opravite v dneh, ko se temperature zraka ne bodo spustile pod 0 °C. Upoštevajte veljavne registracije pripravkov in pozorno preberite navodila za uporabo. Upoštevajte ukrepe za varovanje okolja!

Besedilo: Primož Žigon, Kmetijski inštitut Slovenije